

BİRLEŞİK KRALLIK'IN TASARLADIĞI DİJİTAL HİZMET VERGİSİ

UNITED KINGDOM-DESIGNED DIGITAL SERVICE TAX



Mustafa Baturhan GENÇASLAN*

ÖZ

Birleşik Krallık Maliye Bakanı (Chancellor of the Exchequer) Philip Hammond 2018 Sonbahar Bütçesinde, Birleşik Krallık hükümeti olarak dijital vergilendirmede küresel bir reform yapılarına kadar kurumsal vergi sisteminin farklı iş türleri arasında sürdürülebilir ve adil olmasını sağlamak amacıyla geçici olarak dijital hizmet vergisini yürürlüğe koymayı planladıklarını açıklamıştır. Bu nedenle, Birleşik Krallık Gelir ve Gümrük İdaresi (Her Majesty's Revenue and Customs-HMRC) 8 Kasım 2018 tarihinde bir konsültasyon/danışma dokümanı yayımlamıştır. İdare bu dokümanda, 01.04.2020'den itibaren Dijital Hizmet Vergisi (Digital Services Tax-DST) adıyla uygulamaya sokmayı planladığı verginin dizaynı konusunda görüş elde etmeyi amaçlamaktadır. Bu dokümanda verginin uygulamasına yönelik olarak temel hususlar belirtilmiş ve 28 adet tartışma sorusu sorulmuştur. Makalemizde Birleşik

ABSTRACT

UK Finance Minister Philip Hammond has announced that the UK government plans to temporarily introduce a digital service tax to ensure that the corporate tax system is sustainable and fair between different types of business until a global reform of digital taxation has been made as the UK government in the 2018 Autumn Budget. On 8 November 2018, the United Kingdom Revenue and Customs (HMRC) issued a consultation / consultation document. In this document, the Administration intends to obtain an opinion on the design of the tax that is planned to be implemented under the name of Digital Services Tax (DST) as of 01.04.2020.

Keywords: United Kingdom, UK Revenue and Customs Administration, Digital Service Tax.

JEL Classification Codes: H27, H29.

* Vergi Müfettiş Yardımcısı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, mustafa.baturhan.gencaslan@vdk.gov.tr, ORC-ID: 0000-0002-5627-6896

Gençaslan, M.B. (Mayıs 2019). Birleşik Krallık'ın Tasarladığı Dijital Hizmet Vergisi, *E-Makale*, (www.vergiraporu.com.tr).

Krallık idaresinin dijital hizmet vergisi kapsamına neyi dahil ettiği ve bu vergiyi nasıl uygulamak istediği açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Birleşik Krallık, Birleşik Krallık Gelir ve Gümrük İdaresi, Dijital Hizmet Vergisi.

JEL Sınıflandırması Kodları: H27, H29.

GİRİŞ

Dijital ekonominin büyümesi vergi mevzuatının dışında kalan yeni iş modelleri yarattı. Bunun nedeni kısmen, bu yeni ekonominin kişisel veriler de dahil olmak üzere veri gibi bir dizi maddi olmayan duran varlıklara dayanmasıdır. Ancak, büyük şirketlerin operasyonel yapıları da bir sorun olarak belirmektedir.¹

Birleşik Krallık hükümeti 29.10.2018 tarihinde yayımladığı Budget 2018-Digital Services Tax² dokümanı ile 01.04.2020'den itibaren yürürlüğe koymayı planladığı "Digital Services Tax" (Dijital Hizmet Vergisi-DHV) ile teknoloji devlerinin Birleşik Krallık'ta elde ettikleri gelirleri üzerinden vergi ödemelerini öngörmektedir.³ 2017'de Amazon 6 milyon USD, 2016'da 9,6 milyon USD, Google da geçen sene 262 milyon USD karına karşılık 64 milyon USD vergiyi Birleşik Krallık'a ödemiştir.⁴ Facebook'un 2017'de elde ettiği 1,3

milyar GBP hasılatına karşılık olarak 15,8 milyon GBP vergi ödediği, çünkü gelir tablosundaki karın açıklanmayan genel yönetim giderleri kalemiyle 444 milyon GBP indirildiği tespit edilmiştir.⁵

Avrupa Komisyonu tarafından Mart 2018'de AB dijital hizmet vergisine yönelik bir taslak yayımlanmıştır.⁶ Ancak, bu taslağa rağmen Birleşik Krallık da dahil olmak üzere bazı ülkeler tek taraflı olarak dijital hizmet vergisini uygulamak üzere girişimlerde bulunmaktadır. Örneğin, Birleşik Krallık haricinde dijital hizmet vergisi ile ilgili olarak Fransa 01.01.2019'dan itibaren GAFA (Google, Apple, Facebook, Amazon) adıyla belirttiği vergiyi yürürlüğe sokmuştur.⁷ İtalyan hükümeti 01.01.2019 tarihinde Resmi Gazete'sinde yayımlayarak "İtalyan dijital hizmet vergisi"ni yasalaştırmıştır. Söz konusu verginin en geç 30.06.2019 tarihine kadar uygulamaya sokulması öngörülmektedir.⁸ Öte yandan, Booking,

¹ (<https://www.weforum.org/agenda/2019/02/a-digital-tax-sounds-like-a-great-idea-here-s-why-it-might-not-be-universally-popular/>). Erişim tarihi: 15 Şubat 2019.

² (https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/752172/DST_web.pdf). Erişim tarihi: 22 Şubat 2019.

³ (<https://www.bbc.com/news/business-46023450>). Erişim tarihi: 04 Mart 2019.

⁴ (<https://www.weforum.org/agenda/2019/02/a-digital-tax-sounds-like-a-great-idea-here-s-why-it-might-not-be-universally-popular/>). Erişim tarihi: 15 Şubat 2019.

⁵ (<https://www.theguardian.com/uk-news/2018/oct/29/hammond-targets-us-tech-giants-with-digital-services-tax>). Erişim tarihi: 04 Mart 2019.

⁶ (<https://www.weforum.org/agenda/2019/01/why-global-taxation-is-needed-for-the-success-of-the-digital-age>) Erişim tarihi: 15 Şubat 2019.

⁷ (<http://www.lefigaro.fr/conjoncture/2018/12/17/20002-20181217ARTFIG00166-la-france-taxera-les-geants-du-numerique-a-partir-du-1er-janvier-2019.php>). Erişim tarihi: 04 Mart 2019.

⁸ (<https://www.ey.com/gl/en/services/tax/international-tax/alert--italy-introduces-new-digital-services-tax>). Erişim tarihi: 06 Mart 2019.

com Başkanı ve CEO'su Gillian Tans, dijital hizmet vergisi gibi müstakil önlemlerin, dijital işletmeler için kısa görüşlü ve gerçekçi olmadığını ve eninde sonunda bütün paydaşlar için zarar verici olduğunu kanıtlayacağını belirtmektedir.⁹

Birleşik Krallık ise, DHV ile önümüzdeki dört yılda 1,5 milyar GBP gelir elde etmeyi ve dijital işletmelerin Birleşik Krallık'taki kullanıcılar vasıtasıyla elde ettikleri değeri yansıtan verginin ödenmesini sağlamayı hedeflemektedir. DHV, gelirleri **Birleşik Krallık'taki kullanıcıların katılımıyla** bağlantılı olan belirli dijital işletmelerin **hasılatına % 2** oranında uygulanacaktır. Bu vergi, **kapsam dahilindeki işletme faaliyetleri** olarak ifade edilen **arama motorları (search engines), sosyal medya platformları (social media platforms) ve çevrimiçi pazaryerleri (online marketplaces)** için uygulanacaktır. Bunun sebebinin, hükümetin bu iş modellerinin kendi kullanıcılarının katılımından önemli bir değer elde ettiğini düşünmesidir. Makalemizde, Birleşik Krallık idaresi tarafından tasarlanan DHV'nin uygulanmasında kilit öneme haiz olan, *kullanıcı katılımı (user participation), kapsam dahilindeki işletme faaliyetleri (business activities in scope), kapsam dahilindeki gelirler (revenues in scope), Birleşik Krallık gelirleri (UK revenues) ve güvenli liman (safe harbour)* gibi unsurlar konsültasyon dokümanı¹⁰ esas alınarak irdelenecek ve hedeflenen düzenleme hakkında daha detaylı bilgi verilecektir.

1- DİJİTAL HİZMET VERGİSİ NEDİR?

DHV'nin ne olmadığı ile başlamak daha kolay olacaktır.¹¹ DHV, malların çevrimiçi satışını vergilendirmiyor, bunun sonucunda, çevrimiçi

satıştan elde edilen gelire değil de sadece bu satışlara aracılık etmekten elde edilen gelirler için geçerli olacaktır. Ayrıca, çevrimiçi reklamcılık veya veri toplama üzerine genelleştirilmiş bir vergi değildir. İşletmeler, arama motoru, sosyal medya platformu veya çevrimiçi pazaryerlerinin sağlanması kapsamındaki iş modellerinden birini gerçekleştirdikleri ölçüde bu hizmetlerden elde ettikleri gelirleri üzerinden vergilendirileceklerdir. DHV, Birleşik Krallık kullanıcılarıyla her bağlantıda kapsam dahilindeki iş modellerine atfedilebilen gelirlere uygulanacaktır. Buna göre;

✓ Eğer, bir sosyal medya platformu Birleşik Krallık kullanıcılarına yönelik reklamlardan gelir sağlıyorsa, Hükümet bu gelirlere % 2 vergi uygulayacak,

✓ Eğer, bir çevrimiçi pazaryeri Birleşik Krallık kullanıcıları arasında işlemlerin kolaylaştırılması yoluyla komisyon alıyorsa, Hükümet bu gelirlere % 2 vergi uygulayacak,

✓ Eğer, bir arama motoru Birleşik Krallık kullanıcıları tarafından girilen anahtar arama terimlerinin sonucuna karşılık olarak reklam gösterimi yoluyla gelir elde ediyorsa, Hükümet bu gelirlere % 2 vergi uygulayacaktır.

DHV'nin, kapsamlı bir küresel çözümü bekleyen, dar hedefli, orantılı ve sonuçta geçici olmasına niyetlenilmektedir. Bu da, işletmelerin DHV altında vergilendirilebilmeleri için bu kapsamdaki iş modellerinden küresel ölçekte en az 500 milyon GBP gelirlerinin olması gerektiği anlamına geliyor. Ayrıca, ilk 25 milyonluk ilgili Birleşik Krallık gelirleri istisna olup vergilendirilmeyecektir. Bu, startup'ların (yeni girişimlerin) ve küçük işletmelerin vergi kapsamı dışında kalacağını da açıklığa kavuşturuyor. Ayrıca, kar marjları çok

⁹ (<https://www.project-syndicate.org/commentary/european-commission-digital-services-tax-bad-for-startups-by-gillian-tans-2019-01>). Erişim tarihi: 08 Mart 2019.

¹⁰ (https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/754975/Digital_Services_Tax_-_Consultation_Document_FINAL_PDF.pdf). Erişim tarihi: 22 Şubat 2019.

¹¹ (<https://www.taxjournal.com/articles/uk-s-proposed-digital-services-tax-15112018>). Erişim tarihi: 04 Mart 2019.

düşük olan veya zarar eden işletmelere, DHV vergisini hesaplarken alternatif bir seçim sunan güvenli liman kavramıyla işletmeler üzerindeki vergi yükü hafifletiliyor.

2- DİJİTAL HİZMET VERGİSİNİN ÖNEMLİ PARAMETRELERİ

2.1- Kullanıcı Katılımı (User Participation)

Farklı dijital iş modellerinin incelenmesine dayanılarak, Hükümet bu değer nasıl yaratıldığını gösteren dört ana kanal olduğunu düşünüyor. Bunlar, içerik üretimi (generation of content), katılım derinliği (depth of engagement), ağ etkileri ve dışsalıklar (network effects and externalities) ve markaya katkı (contribution to brand) olarak sıralanmaktadır.

Dijital iş modellerinde kullanıcılar ürüne yönelik talebin oluşturulmasının ötesinde bir rol oynarlar. Yani, bir iş teklifine ortak katkıda bulunurlar ve bu teklifi daha önce görülmemiş bir ölçekte iş performansı için hayati öneme sahip bir şekilde geliştirmek ve iyileştirmek için yardımcı olurlar.

DHV, bir kullanıcı tabanının katılımının makul bir merkezi değer yürütücüsü olarak kabul edilebileceği, işletmenin başarısı veya başarısızlığı açısından kritik öneme haiz olan iş modellerine odaklanmıştır.

Hükümet bunun sosyal medya platformunun sağlanması (the provision of a social media platform), arama motorunun sağlanması (the provision of a search engine) ve çevrimiçi pazaryerinin sağlanması (the provision of an online marketplace) adıyla tanımladığı iş modelleri için geçerli olduğunu düşünmektedir.

Çevrimiçi mal satışı ile yazılım ve donanım tedariki gibi iş modellerinde, değer esas olarak bir ürünün geliştirilmesi, üretimi ve pazarlanması

konusundaki iş kararları ile üretilir. Kullanıcılar, ne iş teklifine ortak katkıda bulunurlar ne de kullanıcılar tarafından oluşturulan ağ bu iş modellerinin başarısı veya başarısızlığı için hayati önem taşır. Benzer şekilde, işletme iş stratejisinin temel parçası olarak aktif ve katılımcı kullanıcı tabanı geliştirmeye daha az odaklanır.

2.2- Kapsam Dahilindeki İşletme Faaliyetleri (Business Activities In Scope)

Hükümet, DHV'nin kapsamını, kapsam dahilindeki işletme faaliyetlerini yasal olarak tanımlayarak belirlemeyi amaçlamaktadır. Ancak bu yaklaşımda bu faaliyetleri kesin olarak tanımlamanın mümkün olmadığı görüşleri de mevcuttur.¹² Buna göre sosyal medya platformu, arama motoru ve çevrimiçi pazaryeri faaliyetlerinin belirleyici özelliklerinin aşağıdaki gibi olması düşünülmektedir;

Sosyal Medya Platformunun Sağlanması:

Bir web sitesi veya mobil uygulamalar gibi internet tabanlı alternatif bir uygulama aracılığıyla sunulmaktadır. Bu türden iş tekliflerinde; kullanıcıların diğer kullanıcılarla etkileşim halinde olmasına, kullanıcıların kişisel bilgilerini, medya içeriğini veya diğer bilgileri paylaşmasına veya yayınlamasına ve kullanıcıların ortak ilgileri veya amaçları esas olarak topluluklar yaratmasına veya katılmasına imkan tanınmaktadır.

Hükümet, bu tanımın aşağıdaki faaliyet türlerini gerçekleştiren platformları kapsamayı amaçladığı görüşündedir:

- Sosyal/çevrimiçi ağlar (social/online networks)
- Günlük/irdeleme platformları (blogging/discussion platforms)
- İçerik paylaşım platformları (content sharing platforms)

¹² (<https://mnetax.com/not-everyones-cup-of-dst-five-thoughts-on-the-uk-digital-services-tax-consultation-31103>). Erişim tarihi: 04 Mart 2019.

- Değerlendirme platformları (review platforms)
- Tanışma platformları (dating platforms)

Arama Motorunun Sağlanması: Bir web sitesi veya mobil uygulamalar gibi internet tabanlı alternatif bir uygulama aracılığıyla sunulmaktadır. Bu türden iş tekliflerinin merkezinde; web sayfalarını platformun kendisi tarafından sağlananların ötesinde görmek ve anahtar kelimeler, web adresleri veya kullanıcı tarafından belirtilen diğer bilgilerden kaynaklanan veya bunlara tekbül eden, internette bilgi, hizmet ve diğer ilgi alanlarını aramak ve elde etmek, fonksiyonları yer almaktadır. Hükümet bu tanımın görece dar alandaki işletme faaliyetleri için geçerli olduğuna inanıyor. Örneğin, bu tanımlama, bir web sitesinin kendi sitesinde satılan ürünleri veya sitede sunulan içeriği aramasını sağlamak için sunabileceği fonksiyonları kapsamamaktadır.

Çevrimiçi Pazaryerinin Sağlanması: Bir web sitesi veya mobil uygulamalar gibi internet tabanlı alternatif bir uygulama aracılığıyla sunulmaktadır. Platform kullanıcılarının mal veya hizmet alışverişini kolaylaştırmak amacıyla diğer kullanıcılara mal veya hizmetlerin reklamını yapmalarını, listelemelerini veya satmalarını sağlar. Bu faaliyetin gerçekleştirilmesi ve kullanıcıların platformla doğrudan veya dolaylı olarak para kazanma yükümlülüğü altına girmesiyle gelir elde edilir. Bu tanımlama, malların çevrimiçi satışını kapsamamaktadır.

Hükümet, DHV kapsamında olmayan faaliyetleri, *finansal ve ödeme hizmetlerinin sağlanması* (the provision of financial or payment services), *kendi mallarının çevrimiçi satışı* (the sale of own goods online), *çevrimiçi içerik sağlanması* (the provision of online content) ve *radio ve televizyon yayınlarının sağlanması* (the provision of

radio and television broadcasting services) olarak belirtmektedir.¹³ Ayrıca, *veri toplama* (collection of data) veya *çevrimiçi reklamcılık* (online advertising) için de DHV uygulanması hedeflenmektedir.

2.3- Kapsam Dahilindeki Gelirler (Revenues In Scope)

DHV, kapsam dahilindeki işletme faaliyetlerinden elde edilen üçüncü parti gelirlerine tatbik edilecektir. Bu farklı kanallardan gelen gelirleri içerebilir. Örneğin, bir sosyal medya platformu, tamamı DHV kapsamında olan çevrimiçi reklamcılık, abonelik ücretleri veya veri satışı yoluyla gelir elde edebilir. Benzer şekilde, bir çevrimiçi pazaryeri, tamamı DHV kapsamında olan komisyon, abonelik ücretleri, kargo ücretleri veya çevrimiçi reklam gelirleri yoluyla gelir elde edebilir. Bu üçüncü taraf gelirlerinin, Birleşik Krallık kuruluşunda veya Birleşik Krallık dışı bir kuruluşta veya bir ya da birden fazla kuruluşta gerçekleşip gerçekleşmediği önemli değildir.

Diğer yandan, kapsam dışı faaliyetleriyle kapsam içindeki faaliyetlerini entegre bir şekilde yürütenlerin, elde ettikleri gelirleri kapsam içi ve kapsam dışı faaliyetleri arasında paylaşmalarını gerekmektedir.

2.4- Birleşik Krallık Gelirleri (UK Revenues)

İşletme gelirleri aşağıda belirtilen iki koşulu karşıladıkları takdirde DHV altında vergilendirilebilir hale gelmektedir:

- Bu gelirler kapsam dahilindeki işletme faaliyetlerine atfedilebilen gelirlerdir,
- Bu gelirler Birleşik Krallık kullanıcılarının katılımıyla bağlantılıdır.

¹³ (<https://www.bdo.co.uk/en-gb/insights/tax/corporate-international-tax/digital-services-tax-consultation>). Erişim tarihi: 04 Mart 2019.

2.4.1- Kullanıcının Anlamı (Meaning of a User)

Hükümet kullanıcıyı geniş bir şekilde tanımlamayı amaçlamaktadır, böylece, kullanıcının anlamı kapsam dahilindeki bir işletme faaliyetine katılan bir bireyi, bir şirketi veya herhangi bir tüzel kişiyi içerecektir.

2.4.2- Bir Kullanıcının Katılımıyla Bağlantılı Olan Gelir Kavramının Anlamı (Meaning of Revenue Linked to The Participation of a User)

Esas amaç, Birleşik Krallık dışındaki bir kullanıcı tabanından ziyade Birleşik Krallık'taki bir kullanıcı tabanının yükümlü olması ve katılması yoluyla kolaylaştırılan kapsam dahilindeki işletme faaliyetlerinden elde edilen gelirlere odaklanmaktır. Hükümet bu amacın aşağıda belirtilen yaklaşımla gerçekleştirilebileceğine inanmaktadır:

- **Sosyal medya platformu:** Bir sosyal medya platformu kullanıcılarına gösterilen çevrimiçi reklamdan gelir elde edebilir. Bu durumda, Birleşik Krallık geliri, Birleşik Krallık'taki kullanıcıları hedefleyen reklamlardan veya tıklamak gibi Birleşik Krallık kullanıcısının eylemini içermesinden elde edilen gelir olarak varsayılacaktır. Aynı şekilde, platform aylık/yıllık erişim için abonelik ücreti talep edebilir. Böyle bir durumda, Birleşik Krallık geliri Birleşik Krallık'taki kullanıcının abonelik ödemelerinden elde edilen gelir olarak varsayılacaktır.
- **Arama motoru:** Normalde, bir arama motoru, çevrimiçi reklam yoluyla kullanıcı katılımından para kazanacaktır. Sosyal medya platformuna benzer şekilde, Birleşik Krallık geliri, Birleşik Krallık'taki kullanıcıları hedefleyen reklamlardan veya tıklamak gibi

Birleşik Krallık kullanıcısının eylemini içermesinden elde edilen gelir olarak varsayılacaktır.

- **Çevrimiçi pazaryeri:** Bir pazaryeri, komisyon olarak, belirli bir mal veya hizmet için herhangi bir ödemedir pay olarak veya teslimat ücreti yoluyla gelir elde edebilir. Böyle durumlarda, Birleşik Krallık geliri, Birleşik Krallık'taki bir kullanıcının dahil olduğu işlemde kaynaklanan bir gelir olarak (bir komisyon ücreti, değerlendirme payı veya teslimat ücreti) varsayılacaktır. Ayrıca, bir pazaryeri potansiyel olarak komisyon almanın yanı sıra reklam yoluyla da gelir elde edebilir. Bu durumda, Birleşik Krallık gelirleri, Birleşik Krallık'taki kullanıcıları hedefleyen reklamlardan elde edilen veya Birleşik Krallık kullanıcısının reklam gelirinin artmasına neden olan eylemi gerçekleştirdiği durumlardan elde edilen gelirler olacaktır.

Özet olarak, gelirin çevrimiçi reklamlardan kaynaklanması durumunda, Birleşik Krallık'taki gelir Birleşik Krallık kullanıcılarına gösterilen reklamlardan elde edilen gelir olarak tanımlanacaktır. Gelirin diğer şekillerden elde edilmesi durumunda (örneğin, abonelik, komisyon vb.) soru, ödemenin bir Birleşik Krallık kullanıcısından mı geleceği veya bir Birleşik Krallık kullanıcısını içeren bir işlemle mi ilgili olacaktır. Ancak bu yaklaşımın uygulamada, mümkün olmayan derecede bir uyumluluk yükü getireceği değerlendirilmesi yapılmaktadır.¹⁴

2.4.3- Birleşik Krallık Kullanıcısı Kavramının Anlamı (Meaning of a UK User)

Genel bir prensip olarak, bir kullanıcı normalde Birleşik Krallık'ta mukimse ve dolayısıyla ilgili

¹⁴ (<https://mnetax.com/not-everyones-cup-of-dst-five-thoughts-on-the-uk-digital-services-tax-consultation-31103>) Erişim tarihi: 04 Mart 2019.

işletme faaliyetine katılırken öncelikle Birleşik Krallık'ta ikamet ediyorsa Birleşik Krallık kullanıcısı olarak kabul edilecektir. Ancak hükümet, faaliyetlerine ve gelir elde etme biçimleri baz alınarak işletmelerin kullanıcı yerini tespit etmek için farklı yaklaşımlar almalarına izin verecektir. Örneğin, eğer bir arama motoru çevrimiçi reklam göstererek gelir elde ediyorsa, kullanıcının konumunu bu reklamın iletilmek istenildiği ülke veya kullanıcının IP adresi esas alınarak belirlemek mümkün olabilir. Alternatif olarak, malların satılmasından komisyon elde eden bir pazaryeri genel olarak ödeme detayları, teslimat adresi veya tespit edilen diğer müşteri bilgileri referans alınarak kullanıcının konumunu belirleyebilecektir.

2.5- Güvenli Liman (Safe Harbour)

DHV brüt satışlar üzerine uygulanan bir vergidir. Ancak, zarar eden veya çok düşük kar marjı olan işletmeler için bu durum bir tehlike yaratabilir. Böyle durumlarda, DHV, işletmenin ödeme yeterliğine nazaran orantısız hale gelebilir veya işletmenin sürdürülebilirliği açısından başka riskler meydana gelebilir. Hükümet verginin dizaynında güvenli bir liman olmasını hedefleyerek, DHV'nin çok düşük kar marjına sahip işletmeler için orantılı kalmasını sağlamak istemektedir. Güvenli liman, işletmelerin DHV altında vergi yükümlülükleri için alternatif bir hesap yapmalarına izin verecektir. Bu sadece çok düşük kar marjı olan veya zarar eden işletmeler için öngörülmektedir. İşletmeler DHV yükümlülüğünü aşağıda belirtilen formüle göre hesaplayabileceklerdir:

Kar marjı Kapsam dahilindeki gelirler (-İstisna tutar)* X*

Hükümet X değeri için minimum seviyenin 0,8 olmasına inanmakla birlikte bu parametrenin

uygun bir değere sahip olması için görüş isteyecektir. Kar marjı % 0 zemininde olacaktır. Ancak, bu yöntem uygulansa dahi % 80'e varan oranda bir efektif vergi yüküyle karşılaşılabilmektedir.¹⁵

Örneğin, bir sosyal medya platformunun global hasılatının 600 milyon GBP ve 100 milyon GBP'lik hasılatın Birleşik Krallık'taki kullanıcıların katılmasıyla bağlantılı olduğu varsayıldığında, normal hesaplama göre, bu sosyal medya platformunun (100 milyon-25 milyon istisna=) 75 milyon GBP vergilendirilebilir geliri üzerinden ($75 * \% 2 =$) 1,5 milyon GBP vergi ödemesi beklenir. Ancak bu sosyal medya platformunun, % 1 oranında kar marjına sahip olduğu varsayıldığında, güvenli liman uygulaması altında ($\% 1 * 75 \text{ milyon} * 0,8 =$) 0,6 milyon GBP DHV ödeme imkânına sahip olabilecektir.

Hükümet güvenli limanın dizayn edilmesinde anahtar parametrenin kar marjı olduğunu ve en uygun ve en orantılı seçeneğin, güvenli limanın Birleşik Krallık ve işletme faaliyetine özel kar marjına dayandırmak olduğunu düşünmektedir. Bu, kar marjının işletmenin Birleşik Krallık içerisindeki performansını ve dolayısıyla, Birleşik Krallık'taki kullanıcılar tarafından yaratılan değer için daha doğru bir şekilde yansıtılmasına yardım edecektir.

SONUÇ

"Brexit" ile 29.03.2019 tarihinde Avrupa Birliği'nden çıkacak olan ve çıkış planına ait belirsizlikler nedeniyle kamuoyunun gündemini uzunca bir süredir işgal eden Birleşik Krallık, tek taraflı olarak tasarladığı dijital hizmet vergisini 01.04.2020'den itibaren uygulamayı hedeflemektedir. Makalemizde öncelikle 29.10.2018 tarihinde yayımlanan ve 2018 Sonbahar Bütçesi'ne ait dokümanda yer alan uygulamaya ait temel ilke-

¹⁵ (<https://mnetax.com/not-everyones-cup-of-dst-five-thoughts-on-the-uk-digital-services-tax-consultation-31103>). Erişim tarihi: 04 Mart 2019.

ler açıklanmıştır. Makalemizin ilerleyen bölümlerinde Birleşik Krallık Gelir ve Gümrük İdaresi tarafından 8 Kasım 2018 tarihinde yayımlanan konsültasyon dokümanında yer alan ve uygulamada kilit öneme haiz teknik hususlar açıklanmıştır. Özet olarak, dijital hizmet vergisinin esas itibarıyla büyük ve uluslararası ölçekteki sosyal medya platformları, arama motorları ve çevrimiçi pazaryerlerine etki etmesi beklenmektedir. 25 milyon GBP'lik eşik değer nedeniyle küçük teknoloji şirketleri veya start-up işletmeleri verginin kapsamı dışında bırakılmaktadır. DHV ile Birleşik Krallık'ın 2019-2020'de 5 milyon, 2020-2021'de 275 milyon, 2021-2022'de 370 milyon, 2022-2023'te 400 milyon ve 2023-2024'te 440 milyon GBP vergi geliri elde etmesi öngörülmektedir. Hükümet, uluslararası alanda uzlaşma sağlanana kadar DHV'yi geçici bir vergi olarak uygulamaya koymaktadır. Bu nedenle Hükümet, söz konusu vergiyi 2025 yılında yeniden gözden geçirerek dijital ekonominin vergilendirilmesi sorununa adil ve efektif bir cevap olup olmadığını, uluslararası platformda kaydedilen ilerlemeyi de hesaba katarak değerlendirmeyi hedeflemektedir.

KAYNAKÇA

- (<https://www.weforum.org/agenda/2019/02/a-digital-tax-sounds-like-a-great-idea-here-s-why-it-might-not-be-universally-popular/>) Erişim tarihi: 15 Şubat 2019.
- (<https://www.weforum.org/agenda/2019/01/why-global-taxation-is-needed-for-the-success-of-the-digital-age>). Erişim tarihi: 15 Şubat 2019.
- (https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/752172/DST_web.pdf). Erişim tarihi: 22 Şubat 2019.
- (https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/754975/Digital_Services_Tax__Consultation_Document_FINAL_PDF.pdf). Erişim tarihi: 22 Şubat 2019.
- (<https://www.bbc.com/news/business-46023450>). Erişim tarihi: 04 Mart 2019.
- (<https://www.bdo.co.uk/en-gb/insights/tax/corporate-international-tax/digital-services-tax-consultation>). Erişim tarihi: 04 Mart 2019.
- (<http://www.lefigaro.fr/conjoncture/2018/12/17/20002-20181217ARTFIG00166-la-france-taxera-les-geants-du-numerique-a-partir-du-1er-janvier-2019.php>). Erişim tarihi: 04 Mart 2019.
- (<https://mnetax.com/not-everyones-cup-of-dst-five-thoughts-on-the-uk-digital-services-tax-consultation-31103>). Erişim tarihi: 04 Mart 2019.
- (<https://www.taxjournal.com/articles/uk-s-proposed-digital-services-tax-15112018>). Erişim tarihi: 04 Mart 2019.
- (<https://www.theguardian.com/uk-news/2018/oct/29/hammond-targets-us-tech-giants-with-digital-services-tax>). Erişim tarihi: 04 Mart 2019.
- (<https://www.ey.com/gl/en/services/tax/international-tax/alert--italy-introduces-new-digital-services-tax>). Erişim tarihi: 06 Mart 2019.
- (<https://www.project-syndicate.org/commentary/european-commission-digital-services-tax-bad-for-startups-by-gillian-tans-2019-01>). Erişim tarihi: 08 Mart 2019.